

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

Babí léto

*Den po dni
je vyzlacen,
spletl se osud snad,
místo aby štětcem
dopracoval obraz
v šedi –
je asi úvěr smutkům
zaplacen – proto
míchá zlato
s mědí.
Je louka
překrásná paleta,
jsme uprostřed ráje,
ta láska
je odvěta
za akord nejčistší,
co v srdci
hraje.*

Marie Veselá



POSTŘEHY A DOPORUČENÍ SENIORŮ V DOBĚ PŘETRVÁJÍCÍHO KORONAVIRU

Extrémně náročnou dobu poznamenanou přetrvávající pandemií Covid 19 prožívají v ČR generace seniorů, zejména pak občané vyššího věku, osamělí, psychicky labilní a zdravotně postižení s trvalými následky. Dodržování hygieny, zdravé výživy a pitného režimu znají senioři už od dětství. Novinkou bylo nošení ochranných roušek, které se staly symbolem prevence proti koronaviru v roce 2020. Co se starší populaci nezamlouvalo, byla domácí izolace, omezení sociálních kontaktů a pohybové aktivity. Selhávala pomoc center zdravotnických a sociálních služeb, terénní péče, poradenství, doprovody, dovoz obědů, úklidy atd. Velké obavy u rizikových seniorů vyvolalo zdražování léků (i výpadky v jejich výrobě), potravin, vitamínových doplňků aj. Po nové vlně nákazy, viróz, chřipky apod. uvítali občané nad 60 let pro-

střednictvím České pošty zdarma zásilku s 1 respirátorem a 5 rouškami. Protože se osvědčila pomoc center dobrovolníků z řad studentů a zaměstnanců brněnských univerzit a vysokých škol, i v dnešní zhoršující se situaci bychom uvítali obnovení jejich činnosti. Mnozí z nás udržují kontakty se studenty dodnes (viz Brněnský SENIOR, srpen 2020 str. 2). Ke konci června 2020 s radostí všichni přijali oficiální zprávu, že došlo k poklesu počtu nakažených a dochází k uvolnění restriktivních opatření. Na doporučení vlády a Parlamentu ČR omezili občané výjezdy do zahraničí a své dovolené a prázdniny využili k podpoře domácí turistiky a tím napomohli zmírnění dopadů koronaviru na českou ekonomiku.

Pozoruhodně velký byl zájem Brňanů a řady zahraničních turistů o 3 nové

Dokončení na str. 2.

VZPOMÍNKA

Byla nám příkladem...

Ano, byla nám opravdu živým příkladem, studnicí vědomostí a optimismu, chuti do života a bojem s problémy.

Bohužel, 31. 5. 2020 nám odešla jedna z nestarších členek našeho spolku Senioři ČR paní Maruška Drašerová. V měsíci říjnu by oslavila 99 narozeniny.

Její život byl velmi činorodý, naplněný různými aktivitami a i v pokročilém věku

sledovala veškerá dění ve společnosti.

Nejenže byla naší dlouholetou členkou, ale byla jednou z prvních absolventek Senior akademie policie České republiky.

Docházela na jejich klubové večery a letní vzdělávací semináře.

Při jejich cestách do města, navštěvovala členy výboru a další přátele.

Zúčastnila se všech našich plesů.

Maruška měla velké srdce a milovala život! Čest její památce!

Libuše Gottwaldová, místopředsdkyně výboru



Dokončení ze str. 1.

atrakce. Byly připravené k výročí J. G. Mendela a oslavám Dne Brna a Dne seniorů. První atrakcí byla ukázka repliky zeleného hrášku (v průměru 7 m), naplněného studeným vzduchem. Jeho majitelem je Mendelova univerzita v Brně, která připravuje oslavy 155 let od zveřejnění výsledků badatelské práce přírodovědce, biologa a zakladatele genetiky J. G. Mendela (1865), který byl opatem kláštera augustiniánů v Brně. O 2 roky později si připomeneme 200. výročí od jeho narození (1822). Druhou atrakcí jsou 2 velké makety globusu Země a Měsíce (v průměru 10 m) naplněné rovněž studeným vzduchem, vyrobené brněnskou firmou Kubíček, která je největším dodavatelem horkovzdušných balonů na světě. Makety zvané „Terra lóna a Luna lóna“ zakoupila Hvězdárna a planetárium v Brně společně s menším globusem Země (4 m). Nejvíce návštěvníků zaplnilo Kraví horu v předvečer Dne Brna, kdy se na pokyn v 21 hod. rozsvítily makety Země i Měsíce a do tmy se rozzářilo na sta mobilů. Celý kopec

připomínal noční oblohu s hvězdami. Nádherný zážitek, který vřele doporučujeme. Třetí novou brněnskou atrakcí je bronzová socha Martina Sředy, pátera jezuitské koleje a „duchovního otce a ochránitele obránců města Brna“ před obléhajícími Švédy. Autorem sochy je Jan Šebánek. Sochu odhalila primátorka města Brna JUDr. Markéta Vaňková společně se zástupci Jihomoravského kraje, Magistrátu města Brna a čestnými hosty. Z nich vystoupil s projevem např. brněnský biskup Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle. Celý ceremoniál doprovázely slavnostní fanfáry žestových dechových nástrojů, vysílán byl dne 15. 8. 2020 na ČT 2.

Pokud budou senioři obezřetně dodržovat nová preventivní opatření: nošení roušek ve všech uzavřených prostorách budov s určitými výjimkami (ve školách, zaměstnání aj.) a dodržování rozestupů na veřejnosti, sníží se tak riziko nákazy Covidem 19. Výjimečně nezahajuje akademický rok 2020/2021 Univerzita třetího věku v září. Výuka U3V bude probíhat distanční formou, tzn. přihlášení senioři budou sledovat nahrávané před-

nášky na svých počítačích ve svých domovech podle stanoveného programu výuky.

Doporučujeme seniorům, aby se zúčastnili akcí „Brněnské dny pro seniory“ trvajících do konce října 2020. Hlavní akcí pro seniory z celého dvouměsíčního programu je Svátek seniorů 27. 9. t.r. Zábavné kulturní odpoledne bude zahájeno od 13 hod. na Zelném trhu v Brně.

Pozornost nás všech patří volbám do krajských zastupitelstev a Senátu, které budou v pátek a v sobotu 2. a 3. října 2020. Za přísných opatření proti nárůstu Covidu 19 doporučujeme, aby každý z nás splnil svou občanskou a morální povinnost a podle nejlepšího svědomí hlasoval pro kandidáty, kterým nejde o zviditelnění, kariéru, finanční prospěch, ale o prosazování zájmů voličů. Při výběru je třeba přihlídnout i na jejich morální kvality, určitou dávku diplomacie a charisma.

Doufejme, že v sobě znovu najdeme dost sil a odvahy na cestě s bojem s přetrvávajícím koronavirem.

V Brně dne 11. 9. 2020

PhDr. Jana Vrabcová, CSc.

20. SRPNA 2020 - POSEZENÍ V PŘÍRODĚ NA STŘELÁKU S HUDBOU A TANCEM



GROH, Vladimír

* 26. 1. 1895 Holešov

† 30. 9. 1941 Brno

klasický historik a filolog, vysokoškolský pedagog, účastník protinacistického odboje



Vladimírův otec JUDr. Karel Groh byl soudcem. Roku 1905 byl v hodnosti vrchního soudního rady zemského soudu přeložen do Brna. Syn začal chodit na II. české gymnázium na Starém Brně (pozdější I. české reálné gymnázium). Studoval a maturoval zde s vyznamenáním. Roku 1914 byl přijat na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Zapsal se na klasickou filologii, klasickou archeologii, srovnávací jazykozpyt a epigrafiku (nauka o nápisech). Předmětem jeho celoživotního zájmu pak zůstala antika, zejména politický vývoj státního zřízení ve starověku. Za I. světové války nebyl odveden. Roku 1916 se zapsal jako mimořádný posluchač starořeckých a římských dějin a papyrologie na filozofickou fakultu německé univerzity v Praze. Do té doby se také datuje jeho první uveřejněné pojednání na vědecké úrovni (publikoval už jako gymnazista). Po státnicích a doktorátu pokračoval Vladimír Groh ještě ve studiu asyrologie a dějin Předního východu, připravoval se na habi-

litaci. K prohloubení odbornosti záměrně nezvolil německou univerzitu, ale odešel do Říma na literární fakultu Královské univerzity. Habilitoval se z antických dějin v březnu 1921 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. O pět let později byl jmenován mimořádným a v březnu 1931 řádným profesorem téhož oboru na Filozofické fakultě Masarykovy university v Brně. Založil zde samostatnou katedru starověkých dějin, v letech 1936 -37 byl děkanem fakulty. Vladimír Groh publikoval na 170 vědeckých studiích, především o politických, hospodářských, společenských a správních dějinách římské říše. Přispíval do našich i zahraničních odborných časopisů, nezanedbával ani obecný tisk. Z knižních publikací jsou dodnes důležitým pramenem jeho díla Státní zřízení římské (1921), Řím (1923), Starý Řím (1931), Starověk I. Dějiny Blízkého východu a řeckých počátků (1935), Život ve starém Římě (1936). Pracoval také na některých kapitolách pro I. a II. díl Dějin lidstva, chystaných Melantrichem. Ve stejném nakladatelství byl redaktorem Dobrovského knihovny duchovnědné. Roku 1934 založil a až do svého zatčení řídil populárně vědecký časopis Věda a život, pro který zajistil vynikající okruh redaktorů a přispěvatelů i krásnou úpravu na křídovém papíře s množstvím ilustrací (vydavatelem byl František Borový, Praha). Sám pro časopis psal pod šifrou „g“.

Vladimír Groh měl značné organizační schopnosti. Uplatnil je jako člen mnoha univerzitních komisí, zejména však za svého děkanského působení. Masarykově universitě tehdy hrozilo nebezpečí okleštění nebo rovnou uzavření. Děkan Groh využil brněnské návštěvy prezidenta Edvarda Beneše, vyžádal si u něho osobní audienci, navrhl pro něho udělení čestného doktorátu. Integrita univerzity byla nakonec zachována.

Profesor Groh celý život spojoval vědeckou činnost s aktivním zájmem o aktuální společenské dění. Po svém příchodu do Brna vstoupil do Matice moravské, kde byl roku 1936 zvolen místopředsedou. Matice pak našla jeho zásluhou sídlo o dvou místnostech na Filozofické fakultě MU.

V Časopisu Matice moravské byl členem redakční rady, otiskl zde několik odborných statí. Jako zástupce brněnské univerzity a Matice se roku 1937 v nizozemském Naardenu zúčastnil předání pohřební kaple s ostatky Jana Amose Komenského československému státu. O události referoval v Časopisu Matice moravské i v denním tisku.

Zřejmě už od gymnaziálních studií byl Vladimír Groh přesvědčeným členem Sokola. Působil později v jeho výboru, stal se starostou brněnské župy a redaktorem časopisu Brněnský Sokol, kde sám hodně publikoval. Šířil Masarykovy myšlenky, staral se o nezaměstnané členy Sokola. Stejně jako ve svých ostatních pracích se ani v sokolském periodiku netajil svým odporem k antisemitismu, rasismu, fašismu i komunismu, zkrátka ke každému totalitarismu, který považoval za „smrt kultury“. Roku 1938 vydal prohlášení ke statečnosti a hlásání masarykovských ideálů jako reakci na nebezpečí, hrozící z Německa. Kromě Sokola byl Vladimír Groh činný také v brněnské zednářské lóži. Německá tajná státní policie jej na svém seznamu zednářů vedla jako jednoho z nejnebezpečnějších.

V srpnu 1940 byl profesor Groh poslán na „trvalou dovolenou“. Už předtím však navázal spojení s odbojovou organizací Obrana národa. Dne 6. února 1941 byl gestapem zatčen a uvězněn v Kounicových kolejích. Na jejich nádvoří, které nacistům sloužilo jako popraviště, byl dne 30. září 1941 zastřelen jako první brněnská oběť heydrichiády. Tělo bylo spáleno a popel rozptýlen po zahrádkách za právnickou fakultou MU. Vdova Marie (rozená Roubalová) dostala kromě úmrtního listu zákaz uplatňovat jakékoliv nároky na požitky po Vladimíru Grohovi a uvádět jeho tituly a čestné funkce. Paradoxně měla i po osvobození potíže s vymáháním penze po manželovi.

Profesor Vladimír Groh byl členem různých vědeckých společenství doma i v cizině. Ve vlasti byl především členem Královské české společnosti nauk a slovenské Učené Šafaříkovy společnosti. Jeho jméno nese ulice v centru města Brna.

JERITZA, Maria

rodným jménem Jedlitzková

* 6. 10. 1887 Brno

† 10. 7. 1982 New Jersey, USA

operní pěvkyně



Od raného mládí zpívala Marie ve sboru městského divadla v Brně a chodila na hodiny zpěvu k S. Auspitzerovi. Vyzkoušela si postavení operetní zpěvačky v Mnichově (1908–1910), zvítězilo však její nepochybné nadání pro operní zpěv. V roce 1910 debutovala v městském divadle v Olomouci jako Elsa ve Wagnerově Lohengrinovi, o rok později získala angažmá

v Lidové opeře ve Vídni (1911 – 1913). Zakrátko však přišla (údajně na přímý popud okouzleného císaře Franze Josefa) nabídka z Dvorní (státní) opery ve Vídni. Od roku 1917 tam byla Jeritzová komorní pěvkyní a čestnou členkou souboru. Zhýčkané vídeňské operní publikum si podmanila krásným hlasem i krásným zjevem. Obdivovali ji jako vynikající interpretku dramaticky vypjatých rolí. Ztvárnila například obě verze titulní role v opeře Richarda Strausse Ariadna na Naxu (1912 Stuttgart, 1919 Vídeň) i *Empresse* ve světové premiéře jeho *Ženy beze stínu*, Minnie v Pucciniho opeře *Děvče ze Zlatého západu*, skvělá byla její Tosca, Carmen, Santuzza, Alžběta v Tanhäušerovi i Sieglinda ve *Valkýře*.

Z české operní tvorby vynikla jako Mařenka ve Smetanově *Prodané nevěstě*, mimořádný úspěch jí přinesla *Jenůfa* (16. 2. 1918 ve Vídni, 6. 12. 1924 v Metropolitní opeře v New Yorku). O uvedení Janáčkovy díla v New Yorku se pěvkyně sama zasloužila.

Pražské národní divadlo však zvalo českou rodačku jen k pohostinským vystoupením (*Senta* v Bludném Holanďanovi, *Markéta* v Gounodově opeře), ke stálému angažmá nedošlo. Bezvýsledně se jednalo i o pohostinském vystoupení v *Její pastorkyni*, přestože s *Jenůfou* slavila Jeritzová mimořádný úspěch ve Vídni.

Zato ji zvaly přední evropské operní scény ve Francii, Vel. Británii, Švéd-

sku, Dánsku, Maďarsku a Rusku. V letech 1921 – 1932 zpívala v Metropolitní opeře v New Yorku. Svým výkonem přispěla také k úspěchu první celovečerní opery Ericha Wolfganga Korngolda *Mrtvé město*. Po hamburské premiéře uvedla dílo vídeňská opera (1921), kde Jeritzová vystoupila v roli *Marietty*. Nastudovala ji i pro první uvedení v New Yorku – skladatel si její *Marietty* cenil nejvýše. Vynikající výkony v dalších rolích, například v Pucciniho *Turandot* či v *Heleňě Egyptské* R. Strausse přinesly krásné umělkyni slávu i ve Spojených státech. V Metropolitní opeře zpívala 20 rolí ve 290 představeních.

S chutí si zahrála i v operetách, kde uplatnila svůj pohybový talent. Účinkovala také ve zvukových filmech, pokoušela se o operní režii, napsala vlastní životopis (*Sunlight and Song*). Ve Vídeňské státní opeře zůstala do roku 1935. Po 2. světové válce přispěla na opravu její poničené budovy.

Žila pak střídavě ve Vídni a v New Yorku. Provdala se za podnikatele Irvinga Seeryho z New Jersey, kam se také v roce 1948 odstěhovala. Vynikající umělkyně a krásná žena Maria Jeritzová pomohla šířit slávu českého operního zpěvu a zvláště díla Leoše Janáčka ve světě. Psali pro ni přední skladatelé a obdivovaly ji tisíce milovníků opery. Dožila se požehnaného věku 94 let.

Mgr. Jana Čipáková

I DŮCHODCI SI ZPÍVAJÍ...

Před dvaceti lety jsme znovu obnovili rozpadlou laickou partu zpěváků. Scházeli jsme se u kamarádky v domě v Králově Poli, bylo nás sotva sedm a hrál nám na harmoniku náš kamarád Vašek, ještě dnes, i když už vloni zemřel, si jeho zvláštní písničky zpívám. Vždy na ně s nostalgií vzpomínal, procestoval celý svět, kde mu bylo smutno, tak si alespoň zpíval. Časem jsme se přesunuli do protější restaurace „U Lucerny“, tam se k nám přidali další přátelé, které, někteří z nás přivedli s sebou, přidaly se Františkovy housle a vždycky bylo milo a vesele. Pořád jsme jen cestovali a přesunovali se, neb Lucernu k vůli Lidlu zbouřali, tak jsme se přesunuli do Řečkovic. Tam nám začala hrát na harmoniku naše kamarádka Maruška, učitelka

mateřské školky, s Františkem houslistou si velmi dobře ladili a my jsme zpívali a zpívali. Byl z nás docela dobrý sbor.

Také jsme vyhráli jednu soutěž ve zpěvu. Byli jsme kamarádi nekonfliktní a měli jsme se rádi, slavili jsme a slavíme společně narozeniny a jiné příležitosti. Nikdo se necítí na stará kolena sám.

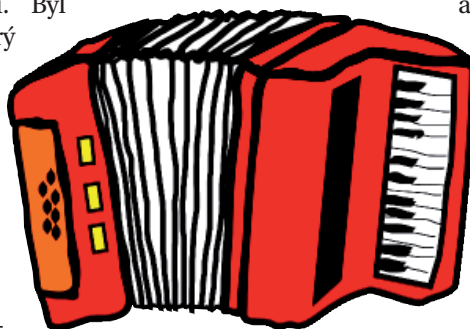
Léta běžela a před dvěma roky nám náhle zemřela i naše Maruška harmonikářka. Přesto jsme partu udrželi, našli jsme si nového harmoniká-

ře Pepu, je moc hodný, ačkoliv chodí do práce, přesto nám přijde zahrát

a my ho máme rádi. Problém je v tom, že mnoho lidí z nás již odešlo do Věčných lovišť, je nás málo a chybí hlas, tak bychom byli rádi, kdyby se chtěl k nám někdo přidat, kdo

umí slova písní, umí zpívat, zpívá rád a koho by naše přítomnost těšila. Jestliže ano zavolejte, nebo napište na telefon č. 608 86 50 27, vždy nejsem poblíž, ale zprávu najdu. Budeme se těšit na shledanou.

Vaše Hedvika



Vycházky do přírody u okolí Brna podnikáme již několik let

Dříve se nás scházelo i přes třicet, bohužel z důvodu nemoci a věku se počet snižuje, i když přibývají mladší. Nyní nás chodí pravidelně každé pondělí, případně ve čtvrtek kolem dvaceti, někdy i více. Při výletu se rozdělíme do skupinek, diskutujeme o problémech, které život v našem věku přináší, podělíme se o kulturní zážitky, vyměňujeme si recepty na dobrá jídla. Také si symbolicky přitukneme na oslavu narozenin a ochutnáme domácí výtvary oslavence, kterému zazpíváme.

Vždy se těšíme na další vycházku a přátelské setkání.

Věra Macková



JAN RAJLICH 1920-2020

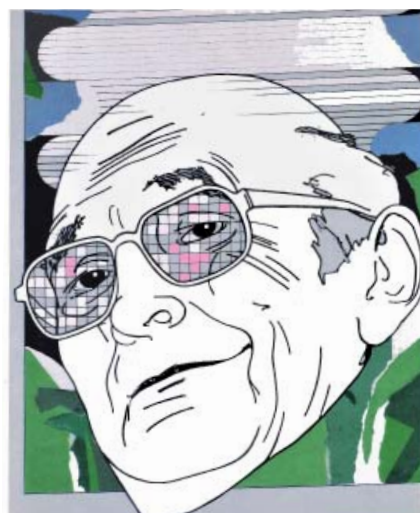
Výstavním projektem nazvaným RAJLICH 100 připomene Moravská galerie v Brně ve spolupráci se Sdružením Bienále Brno stoleté výročí narození brněnského malíře a grafika Jana Rajliche, ve světě proslulého zakladatele Bienále Brno.

Narodil se v jihočeské vesničce Dírná, mezi Tábořem a Jindřichovým Hradcem, jako čtvrtý syn kováře Karla V. Rajliche. Vystudoval gymnázium v Jindřichově Hradci a Baťovu

školu umění ve Zlíně. Od roku 1950 se usadil v Brně a působil zde nejprve jako malíř a grafik, poté jako grafický designér a přední organizátor kulturního dění.

Jan Rajlich proslul ve světě jako iniciátor a dlouholetý předseda Mezinárodního bienále grafického designu v Brně (1963-1992). Za své organizační, odborné, umělecké a publicisticko-teoretické zásluhy o rozvoj grafického designu a oboru vizuálních komunikací získal více než čtyřicet mezinárodních ocenění, několikrát byl vyznamenán Mezinárodní organizací grafiků ICOGRADA. V roce 1995 byl vyznamenán Cenou města Brna za svůj přínos ke kulturnímu rozvoji města a výsledky své vlastní tvorby, kterou zasahoval do většiny oblastí designu vizuálních komunikací.

Rajlichova tvůrčí, organizační a publicistická činnost na poli grafického designu ho řadí mezi významné osobnosti světového grafického designu 2. poloviny 20. století. Nebyl jen umělcem a designérem, ale také spisovatelem, pedagogem a organizátorem kulturního dění, za nímž do Brna přijížděli získávat zkušenosti zakladatelé obdobných periodických výstav z Evropy, Ameriky a Asie.

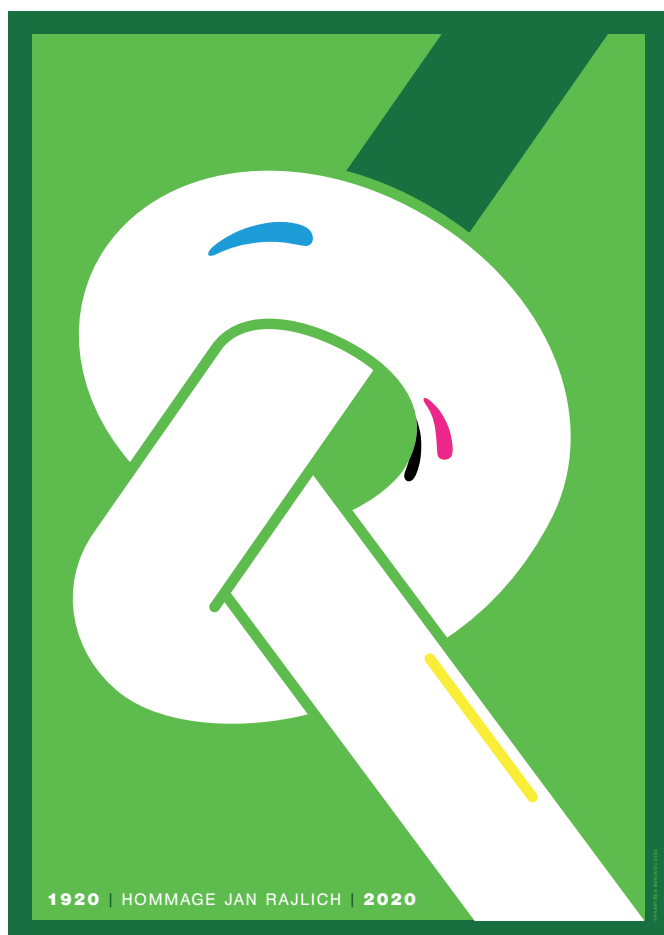


výstava

Hommage:

Jan Rajlich 100 x 100 (100 designérů x 100 plakátů)

Místodržitelský palác v Brně



Před 135 lety – 13. srpna 1885 – vyšlo první číslo Rovnosti v Brně. Bylo však na několika místech zabaveno a jeho 2. opravené vydání vyšlo 20. srpna 1885 v nákladu 600 výtisků. Základním úkolem Rovnosti bylo sjednotit na podkladě marxismu dělnické hnutí roztříštěné tehdy na umírněné a radikální. Tento úkol Rovnost splnila a vydatně tak pomohla k uskutečnění sjednocovacího sjezdu v roce 1887 a o rok později v Hainfeldu. Rovnost nejprve vycházela jako čtrnáctideník, od roku 1894 jako týdeník, od roku 1900 dvakrát týdně a od listopadu 1905 jako deník. Tuto tradici si udržela dodnes, výjimkou jsou léta 1939-1945 a 1952-1956. V letech 1885-1928 působili v Rovnosti jako redaktoři Pankrác Krkoška, Josef Hybeš, Josef Krapka-Náchodský, Julius Volek-Choráz. Stránkám Rovnosti se nevyhnula spolupráce s buržoazií, kterou prosazovali její redaktoři Gustav Habrman, Vlastimil Tusar, Jaroslav Rouček, Jan Doležal, Edmund Burián, s nimiž některými se KSČ rozešla pro závažné politické chyby. Od ledna 1929 vycházela Rovnost pod názvy Dělnická rovnost nebo Moravská Rovnost a jako redaktoři působili František Chládek, Alois Jelínek, Hynek Konečný, Jan Peštuka, František Tausig-Suchý. Tiskoviny KSČ byly ve 30.

letech a za nacistické okupace pronásledovány policií i gestapem. Jako Proletářská Rovnost vycházela ve 30. letech zásluhou redaktorů Josefa Lieberzeita, Pavla Popely, Rudolfa Terrera a za okupace jako Hlasy z podzemí pod vedením Václava Maříka, Josefa Rerycha, Rostislava Třískaly, kteří pokračovali i v Moravské Rovnosti s Rudolfem Rédrem. Až na Rédra všichni skončili na popravišti. I když základním úkolem byla propagace děl klasiků marxismu a jejich objasňování, politicko-organizační práce v dělnickém hnutí a v KSČ, pomáhala Rovnost i v oblasti tvorby nové socialistické kultury, která by navazovala na pozitivní odkaz minulosti, na její revoluční tradice. Trvalou spoluprací s Rovností bylo působení literárního vědce Bedřicha Václavka, Ivana Olbrachta, dále estetik J. B. Svrčka, J. V. Plevy, Ladislava Štolla. Seznam spisovatelů, básníků, pracovníků kultury a umění, jejichž příspěvky byly v Rovnosti uveřejněny, je nekonečný.

Dnes Rovnost vychází každým všedním dnem pod názvem Deník Rovnost. Kupodivu před 5 lety věnovala redakce pozornost vzniku a vývoji Rovnosti v seriálu a neopomněla připomenout zakladatele Rovnosti Pankráce Krkošku – údajně šéfredaktor má

jeho portrét ve své kanceláři.

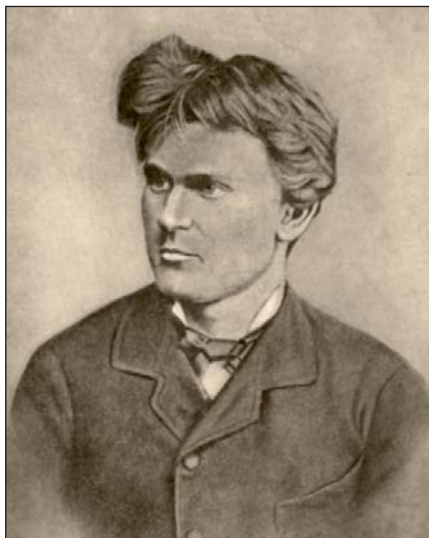
Při 135. založení Rovnosti nelze zapomenout na doc. PhDr. Otakara Fraňka, CSc., který v letech 1945-1952 byl redaktorem Rovnosti a od roku 1950 se věnoval s velkou pílí a zanícením dějinám Rovnosti. Již v roce 1950 vyšly v deníku na pokračování strany na uvedené téma. V roce 1975 vyšly kapitoly z dějin Rovnosti 1885-1975 pod názvem Bojem zvítězila. Vydal nebo inicioval vydání několika sborníků článků, které vyšly v Rovnosti v 30. a 40. letech s patřičnou objasňující předmlouvou a s portréty redaktorů nebo rozšiřovatelů tohoto tiskového orgánu KSČ. Vydal též monografie o P. Krkoškovi, J. Hybešovi, Josefu Krapkovi-Náchodském, R. Terrerovi. V roce 1985 vycházely v Rovnosti medailonky věnované redaktorům, vydavatelům, kolportérům a dalším bezejmenným, jejichž zásluhou Rovnost každým dnem přicházela do rukou čtenářů. Jen málokdo a téměř nikdo se nevěnoval minulosti Rovnosti, nejstaršího českého listu, jako právě Otakar Franěk. Je škoda, že již nemůže porovnat dnešní tvář listu s tou, s jakou se setkával v minulosti jako redaktor a historik Rovnosti.

PhDr. Karel Janiš

PANKRÁC KRKOŠKA

Narodil se 22. ledna 1861 v Brně na Josefově (dnešní Bratislavské ulici) v rodině textiláka. Původního učitelského zaměstnání zanechal a věnoval se plně dělnickému hnutí. Psal články do brněnského časopisu Bojovník, který spoluzaložil a do prostějovského Duchu času. Byl aktivním členem husovického spolku Svatoboj, nadšeným divadelníkem, šířitelem osvěty, zakladatelem dělnického tělovýchovného hnutí. Znal Darwinovy spisy, nejnovější teorie o vzniku vesmíru a země. Nehynoucí zásluhy získal založením Rovnosti, která přispěla k sjednocení tehdy rozděleného dělnického hnutí na radikály a umírněné. Jeho články o tehdejšího života dělnictva též ukazují obrovský zájem o marxistickou teorii.

Studoval Marxův Kapitál a začal ho překládat a uveřejňovat na stránkách



Rovnosti. Jen odchod ze světa 16. února 1888 mu zabránil uveřejnit překlad celého kapitálu.

17. února 1886 v Rovnosti napsal: „...právě vyšel druhý svazek Marxova Kapitálu, objemná, přes 500 stran silná kniha leží přede mnou a já pro-

bírám se jejími listy zvědav, co přinesla nových myšlenek. A hle! Je jich tu celá záplava, třicet těch tiskových archů chová v sobě poklady důmyslu, vědeckého bádání. Maně tak zmocňuje se mě myšlenka, jak by bylo užitečné, kdyby Kapitál mohl být přeložen do češtiny, jako mají již svůj překlad Rusové i Francouzi. Kolik snaživých dělníků našlo by tu všestranného poznání o věcech, jež stavu jejich se nejvíce týkají. Kolik z vrstev inteligentního proletariátu by čtením Kapitálu muselo se státi z našich nepřátel nejhrolivějšími přívrženci naší věci ...“

1. díl Kapitálu vyšel v letech 1913 a 1915 v překladu dr. Teodora Šmerala, všechny tři díly Kapitálu vyšly v letech 1925-1930 a v novém vydání v letech 1953-1956. Ale na počátku překladu Marxova Kapitálu už zůstává Pankrác Krkoška, jeden z průkopníků socialismu u nás.

PhDr. Karel Janiš

Masarykova 31, 614 00 Brno

Vážené přítelkyně, vážení přátelé!

Plníme slib z konce minulého školního roku, kdy jsme Vám slíbili pokračování našeho cyklu přednášek, seminářů. Opět jsme pro Vás připravili akce, ve kterých budete mít možnost se setkat s odborníky: historiky, sociology, politiky, klimatologu, ekonomy, a dozvědět se výsledky jejich práce v jejich oborech. V případě zájmu, a ten jste vždy projevovali, stačí přijít v den přednášky, jsou to pravidelně určené úterky se začátkem navečer v 17.00 hodin do budovy Pozemstavu na Masarykovu ulici č. 31, do 2. poschodí na konec chodby vlevo, lze použít výtah.

Účast na akcích je bezplatná, jejich délka je plánována na 2 hodiny, tedy do 19.00 hodin.

Jedná se o pokračování pravidelného cyklu přednášek z různých oblastí politiky, humanitárních a přírodních věd s lektory z českých zemí a ze Slovenska.

22. 9. 2020 - úterý

**Přednáška Doc. PhDr. Ivana Ryndy:
UDRŽITELNÝ ROZVOJ PRÁVĚ TEĎ.**

Jádrem přednášky bude strategie (trvale) udržitelného rozvoje, půjde však také o zodpovězení řady otázek, které s tím souvisejí a autor se pokusí je zodpovědět. Co jsou skutečné prostředky a cíle udržitelného rozvoje? Není již překonaný? Co nám nabízí pro řešení globálních poruch klimatu, překročených mezí životního prostředí, v čem nám může být prospěšný v každodenním životě?

Jak se promítá do politiky? A nejnověji: dokáže udržitelný rozvoj (UR) vědecky předvídat budoucnost nebo alespoň předvídat „černé labutě“, tedy nepredikovatelné události, jako je právě teď pandemie koronaviru 19?

Doc. PhDr. Ivan Rynda působí jako sociální a kulturní ekolog a vysokoškolský pedagog. Od roku 2000 působí jako vedoucí Katedry kulturní a sociální ekologie na Fakultě humanitárních studií UK.

6. 10. 2020 - úterý

Přednáška

Doc. PhDr. Marka Hrubce, PhD:

**INICIATIVA EVROPSKÝCH
OBYČNŮ.**

Zavedme nepodmíněný základní příjem v celé EU.

Přednáška se zaměří na nepodmíněný základní příjem jako na základní sociální a civilizační změnu naší doby. Záměrem iniciativy evropských občanů, která začala v září 2020 a potrvá celý rok do září 2021, je rozproutit a vést informační a diskusní iniciativu o nepodmíněném základním příjmu s občany, vědci, politiky a novináři v zemích Evropské unie, včetně České republiky, přičemž se k iniciativě přidávají také v Norsku, Švýcarsku a dalších okolních zemích. Cílem iniciativy je zavést nepodmíněný základní příjem v zemích EU.

Doc. PhDr. Marek Hrubec, PhD, působí jako filosof a sociální vědec.

20. 10. 2020 - úterý

Přednáška

**Prof. RNDr. Davida Štorcha, PhD:
BUDOUCNOST BIOLOGICKÉ
ROZMANITOSTI
V ANTROPOCÉNU.**

Žijeme v antropocénu, tedy v období, kdy vliv lidské civilizace je v důsledku populačního růstu srovnatelný s geologickými činiteli. Příroda se nám mění před očima, mluví se o šestém masovém vymírání a o bezprecedentním ubývání živočišných a rostlinných populací. Ukazuje se ale, že antropocenní změny přírody a její rozmanitosti přináší nové výzvy a otevírají nové možnosti.

Autor přednášky Prof. RNDr. David Štorch, PhD je biolog, zabývá se makroekologií, biodiverzitou a ekologickou teorií. Působí na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a v Centru pro teoretická studia, společném pracovišti UK a AV ČR, jehož byl v letech 2008 až 2018 ředitelem. Je členem České učené společnosti.

3. 11. 2020 - úterý

Ekonomický seminář

**Ing. Filipa Horáčka, PhD:
KAM KRÁČÍŠ, EKONOMIKO?**

Autor v úvodu zaujme stanovisko ke zkušenosti, která říká, že ekonomika se dostává do stavu, v jakém nikdy

nebyla. Jak tuto situaci vnímat a jak s ní naložit ve svůj prospěch? Jak uchovat hodnoty? Existuje investiční pravidlo, které ještě nikdy nezklamalo? Na co se v semináři můžeme dál těšit? Aktuální dění v ekonomice a vyplývající souvislosti. Dopady současného stavu na investice - investování v souvislosti s ekonomickým cyklem. Postupy pro vhodné investování využitím pravidla tří loukotí. Ze semináře si odneseš Know-how, které nemá 90 % populace - náskok před ostatními.

Ing. Filip Horáček, PhD, získával a získává praktické zkušenosti v pojišťovně Alianz a v Penzijním fondu České pojišťovny, kde se věnoval oblasti důchodové reformy. Zabývá se investicemi do komodit, zejména zlata.

24. 11. 2020 - úterý

**Přednáška PhDr. Jiřího Malinského:
ROK 1920**

Před 100 lety touto dobou vrcholil boj o charakter republiky. Lenínův emisar Alois Muna se netajil touhou zavést bolševismus v Československu. Zdivočelé levé křídlo československé sociální demokracie však narazilo na nesmlouvavý odpor demokratické většiny. Vše to vyvrhlo v boji o Lidový dům na počátku prosince 1920. Rozuzlení to bylo demokratické. Jen levicové socialistické strany utrpěly těžký úder. Převážně levicový charakter První republiky však zůstal zachován.

PhDr. Jiří Malinský, historik, předseda Historické komise ČSSD

1. 12. 2020 - úterý

Přednáška

**Mgr. Michala Macháčka, PhD:
Z RUZYNĚ AŽ NA PRAŽSKÝ HRAD:
PŘÍBĚHY PREZIDENTA
ZAPOMNĚNÍ**

V čem byl Gustáv Husák synem své doby a kdy ji naopak dokázal přesáhnout? Jak se dostal do vězení, a nakonec i do sídla českých králů? Co si o jeho osobě mysleli Sověti, jakou úlohu sehrával v česko-slovenských vztazích a jaké místo zaujímá v našich dějinách, myslích a veřejném prostoru. A jaké to bylo a je být Husákových životiscem?

Mgr. Michal Macháček, PhD., autor přednášky je historik a spisovatel

POSEZENÍ V PŘÍRODĚ NA STŘELÁKU 17. ZÁŘÍ 2020



VÁNOČNÍ KONCERT V PROSTORÁCH SPOLEČENSKÉHO SÁLU BRNA-STŘED 3. 12. 2020 OD 16. 00 HODIN

PLAVÁNÍ

OD 6. 10. 2020 ZAČÍNÁ OPĚT PLAVÁNÍ NA PONÁVCE,
KAŽDÉ ÚTERÝ 11 – 12 HODIN.
POUZE PRO NAŠE PLATÍCÍ ČLENY!

Vycházky u září

- 2. 11. Řečkovice, konečná tram.č. 1 – vycházka přes Duhová Pole do Medláněk. Odchod - 9.00.
- 9. 11. Štefánikova čtvrť, autobus č. 57 směr Útěchov rozcestí, vycházka k Mufloní studánce a zpět. Odjezd - 8.53.
- 16. 11. Stará osada, autobus č. 55 Mariánské údolí, vycházka do Podolí a zpět. Odjezd - 8.50.
- 23. 11. Bystrc, zastávka tram. č. 1 a 3 Přístaviště, vycházka k restauraci U Iva, dále směr Kníničky, Bystrc. Odchod - 9.00.
- 30. 11. Mendlovo nám. trolejbus č. 37, výstup zast. Jírovcova, vycházka lesem k dubu Troják, dále ke staré dálnici. Odjezd - 8.57.

Vycházky u prosinci

- 7. 12. Stará osada, autobus č. 78, zast. Podbělová, vycházka Růženin lom, směr Maloměřice, na aut. č. 64. Odjezd - 9.00.
- 14. 12. Zastávka tramvají Milosrdní bratři, vycházka lanová dráha, směr Pisárky, Anthropos odchod - 9.00.
- 21. 12. Štefánikova čtvrť, autobus č. 57, vycházka z Útěchova lesem do Vranova a zpět. Odjezd - 8.53.
- 28. 12. Bystrc, zastávka. Přístaviště, vycházka kolem přehrady směr Rakovec, Rybářská bašta a zpět. Odchod - 9.00.

PRÁVNÍ PORADNA

pro členy Svazu důchodců,
Běhounská 17

Říjen 6. 10. 2020

Listopad 10. 11. 2020

Prosinec 8. 12. 2020

Opět vždy v úterý
od 9.00 do 13.00 hodin.

Brněnský senior - Seniori ČR, z.s., MěO Brno, IČO 69706824

Adresa vydavatele: Běhounská 17, 602 00 Brno • Tel: 545 575 257, mail: svaz.duchodcu.brno@seznam.cz, webové stránky: www.duchodcibrno.cz • Editorka: Ing. Milena Leichmannová, další členové redakční rady: Libuše Gottwaldová, Bohumil Hlaváček, Mgr. Alena Kudličková, Mgr. Jana Čipáková, PhDr. Jana Vrabcová, František Borovec • Redakční uzávěrka 15. 9., vyšlo 8. 10. 2020 • Uzávěrka dalšího čísla 15. 11. 2020
Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk a sazba: Protis, spol. s r. o., Podolí 115; e-mail: protisso@volny.cz, www.protisso.cz